

Arviointikertomus 2025

UTSJOKI • OHCEJOHKA

TARKASTUSLAUTAKUNTA 21.8.2026

Arviointikertomus Utsjoen kunnan kunnanvaltuustolle vuodelta 2025

1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä. Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa Kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi; ja
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Utsjoen kunnan hallintosäännön mukana tarkastuslautakunnan on lisäksi:

- seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi
- huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa
- tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Veikko Porsanger, pj.	Aulis Nordberg
Juha-Matti Röntynen, vpj.	Harri Järvensivu
Riitta Orti-Berg	Ulla Orislahti

2.1 Vuoden 2024 arviointikertomuksen käsittely

Valtuusto käsitteli vuoden 2024 arviointikertomuksen 22.05.2025 § 15. Valtuusto merkitsi arviointikertomuksen tiedoksi.

3.1 Kunnan talous

Tilikauden 2025 tilinpäätös oli 600 051 euroa alijäämäinen. Kattamatonta alijäämää ei ollut vaan kunnan omaan pääomaan kertynyt ylijäämä oli tilikauden loppuessa 5 121 751 euroa. Kunnan korolliset lainat vähenivät 990 973 eurolla. Kuntakonsernin alijäämä oli 586 382 euroa ja kertynyt ylijäämä taseessa 3 636 492 euroa. Konsernin korolliset lainat vähentyivät 1 183 923 eurolla. Kunnan lainat ja vuokravastuut olivat tilikauden lopussa 7 717 €/asukas kun konsernissa sama tunnusluku oli 8 350 €/asukas. Kokonaislainamäärä kunnassa oli 8 571 000 euroa.

Talousarviossa vuodelle 2025 on hallintokunnittain määritelty tulosalueet, joiden talousarvio on valtuustoon nähden sitova tulojen ja menojen erotuksen eli toimintakatteen osalta. Tilikaudella 2025 ei ollut merkittäviä käyttötalouden sitovien toimintakatteiden ylityksiä. Teknisen lautakunnan toimintakatteen ylitys koostui toimintatuottojen ja -kulujen ennakoitua huonommasta toteumasta jätehuollossa. Jätehuollon taksoja on nostettu niin, että uusi korotus on astunut voimaan 1.7.2025. Uuden taksan mukaista kertymää on vain kuudelta kuukaudelta. Lisäksi poltettavan jätteen määrä lisääntyi edellisestä vuodesta.

Lautakunnittainen koonti käyttötalouden sitovien tasojen talousarvioluvuista ja toteumista on kuvattu alla:

Toimielin	Muutettu TA 2025 (€)	Toteuma 2025 (€)	Poikkeama €	Poikkeama %
Kunnanhallitus	-774 950	-789 869	-14 919	-1,9 %
Elinvoimalautakunta	-687 761	-522 797	+164 964	+24,0 %
Sivistyslautakunta	-4 228 875	-3 971 616	+257 259	+6,1 %
Tekninen lautakunta	-259 289	-438 316	-179 027	-69,0 %

Kuntalain 118 § mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, mikäli kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110§:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa tai jos asukasta kohden laskettu konsernialijäämä on ylittänyt viimeisimmässä tilinpäätöksessä 1000 euroa ja sitä edeltäneessä 500 euroa. Arviointimenettely on mahdollista käynnistää myös 118 §:n neljännen momentin kriteerien täyttyessä. Alla olevassa taulukossa on koonti Utsjoen kunnan taloudellisesta tilanteesta suhteessa näihin tunnuslukuihin.

Kriisikuntakriteeri		2025	2024	Kriteerin tila
Asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa	Raja-arvo Toteuma	0 € 3270 €	0 € 3714 €	EI TÄYTY
Tai jos kahden viimeisen tilinpäätöksen mukaan seuraavat tunnusluvut täyttyvät:				
• Kuntakonsernin vuosikate on kahtena peräkkäisenä vuonna alle 80 % poistoista	Raja-arvo Toteuma	80 % 35 %	80 % 62 %	TÄYTTYY 2025
• Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (2024: 7,47 %; 2025: 7,54 %)	Raja-arvo Toteuma	9,54 % 8,40 %	9,47 % 8,40 %	EI TÄYTY
• Asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien keskiarvon vähintään 50 prosentilla	Raja-arvo Toteuma	150 % 98 %*	150 % 108 %	EI TÄYTY *toteumien vertailu tehty 2024 vertailulukua vasten, 2025 tiedot ei vielä saatavilla*
• Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8	Raja-arvo Toteuma	0,80 0,3	0,80 0,5	TÄYTTYY 2025

3.2 Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Tarkastuslautakunta on käynyt läpi käyttötalouden toiminnallisten tavoitteiden toteumat tehtäväalueittain. Toteumien raportointi on tilinpäätöksellä runsasta ja pääosin selkeää sekä johdonmukaista. Kullekin tehtäväalueelle on tavoiteasetannassa määritelty oma arviointikriteeristön mittaristo ja kullekin mittarille tavoitetasot.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen lautakunnittain 2025

Lautakunta	Toteutuneet tavoitteet	Osittain toteutuneet tavoitteet	Toteutumattomat tavoitteet
Kunnanhallitus	Tonttien hinnoittelun päivittäminen. TE24-uudistuksen toimeenpano ja tiedottaminen. Matkailun ja maankäytön yhteistyötilaisuudet. Viestinnän ja kuntamarkkinoinnin kehittäminen. Digitaalisten järjestelmien käyttöönotto.	Kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen. Esihenkilötyön ja riskienhallinnan kehittäminen. Saamenkielisten palvelujen kehittäminen.	Maapoliittisen ohjelman seuranta. Asumisen kehittämissuunnitelman laatiminen. Työntekijöiden pysyvyyden ja muuttovoiton vahvistaminen.
Elinvoima- ja tekninen lautakunta	Norja-yhteistyö ja rajat ylittävä yritysyhteistyö. Lohikeskus-hankkeen eteneminen. Kalastukseen ja kalastusmatkailuun liittyvät hankkeet. Työllisyyspalvelujen integrointi. Kuntamarkkinoinnin ja vetovoimaviestinnän kehittäminen.	Yrityspalvelujen kehittäminen. Matkailun ympärivuotisuuden edistäminen. Master Plan -toimenpiteiden eteneminen.	Yritysryhmä- ja kansainvälistymishankkeet. Pyörämatkailun kehittäminen. Reittisuunnitelmat ja talvireittien ylläpitomalli.
Sivistyslautakunta	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestäminen kaikissa kylissä. Kansalaisopiston toiminnan kehittäminen. Yhteisöllinen opiskeluhuolto. Omatoimikirjasto. Nuoriso- ja vapaa-aikatoiminta. Saamenkielinen opetus ja kielipesätoiminta.	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö. Saamen kielten etäopetuksen vakinaistaminen. Henkilöstön osaamisen kehittäminen.	Digitaalisten työkalujen täysimääräinen hyödyntäminen opetuksen ja hallinnon arjessa (Etäopetuksen pysyvän toimintamallin kehittäminen on kesken).
Tekninen lautakunta	Kiinteistöjen ylläpito ja välttämättömät korjaustoimet. Yksittäiset lämmitysjärjestelmäuudistukset.	Kiinteistöomaisuuden pitkäjänteinen kunnostaminen ja energiatehokkuuden parantaminen.	Kiinteistöjen systemaattinen peruskorjaus- ja investointiohjelma sekä osa talousarviossa asetetuista laatutavoitteista.

3.3 Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen arviointi

Konsernin tavoitteita ei ole sisällytetty talousarvioon ja -suunnitelmaan. Koska tavoitteita ei ole sisällytetty talousarvioon, ei niistä ole voitu myöskään raportoida tilinpäätöksellä. Tarkastuslautakunta kehottaa huomioimaan jatkossa myös konserniyhtiöt talousarvioasetannassa.

Kiinteistö Oy Ringinvatron tulos oli tilikaudella 2025 voitollinen 10 257 euroa. Oma pääoma nousi sen myötä 636 525 euroon. Lainojen määrä pääomalaina mukaan lukien oli tilikauden lopussa 1 889 332 euroa.

Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalon tulos oli tilikaudella 2025 voitollinen 2 891 euroa. Oma pääoma kasvoi voiton myötä ja oli tilikauden lopussa 1 035 936 euroa. Lainoja yhtiöllä oli vuoden 2025 lopussa 64 244 euroa.

4.1 Tarkastuslautakunnan yhteenveto ja allekirjoitukset

Tarkastuslautakunta esittää yhteenvetonaan, että toiminnallisten tavoitteiden raportointi on tilinpäätöksessä selkeää ja johdonmukaista.

Tarkastuslautakunta pyytää edelleenkin huomioimaan, että talousarviossa ei ole erikseen asetettu tavoitteita konserniyhtiöille.

Utsjoen kunnan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä kunnan työpaikkojen työilmapiirin kehittämistä.

Käyttötalouden toteumien osalta ei ollut merkittäviä sitovien tasojen ylityksiä.

Tilintarkastaja on antanut 25.6.2026 tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2025. Tilintarkastaja on esittänyt tilintarkastuskertomuksessa lisätiedon koskien tilikaudella 2025 toteutettua uimahallin saneerausurakan kilpailutusta. Tilintarkastaja on esittänyt tilinpäätöksen 2025 hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille vuoden 2025 osalta. Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan esitykseen.

Utsjoella 21. päivänä elokuuta 2026

Juha-Matti Röntynen	*Riitta Orti-Berg*	*Aulis Nordberg*
Juha-Matti Röntynen varapuheenjohtaja	Riitta Orti-Berg varsinainen jäsen	Aulis Nordberg varajäsen